

Biblioteka
HOROR

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
William Hjortsberg
“Falling Angel”

Copyright © 1978 William Hjortsberg
Copyright © 2010 za Srbiju i Crnu Goru Čarobna knjiga

Dizajn korice:
Dragan Bibin
Copyright © Čarobna knjiga 2010.

ISBN 978-86-7702-117-7

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se re-produkovati, umnožavati, preštampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2010.

Vilijam Hjortsberg

ANĐEOSKO SRCE

Preveo:
Igor Adžić

Čarobna
knjiga

Za Brusa, Džeđu, Elen i Nika
„Momci i devojke zajedno...
Na pločnicima Njujorka...“

I za Boba
„koji pleše pod čudesnim svetlom“

„Jao meni, kako strašna je mudrost,
Kad od nje ni mudrac koristi nema!“
Sofokle, *Kralj Edip*

JEDAN

Bio je petak trinaesti i sneg koji je donela jučerašnja mećava ležao je po ulicama kao ostatak prokletstva. Bljuzgavica je sezala do članaka. Iznad Sedme avenije, beskrajna parada naslova ispisanih lampicama marširala je po fasadi od terakote *Tajmsove* zgrade: ... VEĆINOM GLASOVA HAVAJI POSTALI PEDESETA AMERIČKA DRŽAVA: PARLAMENT GLASAO 232 ZA, 89 PROTIV; OBEZBEĐEN POTPIS PREDSEDNIKA AJZENHAUERA ... Havaji su divno mesto, mesto gde rastu ananasi i peva Haleloki; mesto gde se čuje zvuk ukulelea; mesto okupano suncem i talasima; mesto gde se suknje od trave njišu na tropskom povetarcu.

Okrenuo sam stolicu na drugu stranu i zagledao se u Tajms skver. Sa neonske reklame za kamel na Kleridžovoj zgradi debeli kolutovi dima lebdeli su nad vijugavom ulicom ispunjenom automobilima. Kicoš na reklami, čija su usta oblikovala slovo O dajući njegovom ukočenom licu izraz večitog iznenađenja, bio je vesnik proleća na Brodveju. Početkom sedmice, ekipa bojadžija na skeli pretvorila je tamni zimski šešir i česterfild kaput gospodina sa cigaretom u lagano pamučno odelo i slamnati šešir. Nije poetično kao, na primer, povratak lastavica u San Huan Kapistrano, ali poruka je jasna.

Zgrada u kojoj sam radio izgrađena je krajem prošlog veka; to je bila gomila cigala visoka tri sprata koja bi se srušila da nema

prljavštine i golubijeg izmeta. Na krovu, nalik na uskršnji šešir, bili su načičkani panoi sa reklamama za letove za Majami i različite vrste piva. Na ćošku su se nalazile prodavnica cigara, igraonica sa fliperima, dva štanda sa viršlama, a na sredini ulice pozorište Rijalto. Ulaz u pozorište je bio stisnut između knjižare i prodavnice zezalica po čijem su izlogu bili naslagani jastučići koji prde i pseća govanca od gipsa.

Moja kancelarija je bila na drugom spratu, zajedno sa Olginim kozmetičkim salonom, Uvoznom kompanijom Suza i Knjigovodstvenom agencijom Ajre Kipnisa. Ono što me je izdvajalo od ostalih bila su zlatna slova od dvadeset centimetara na vratima: DETEKTIVSKA AGENCIJA RASKRŠĆE. Ime sam kupio zajedno sa firmom od Ernija Kavalera, za kog sam obavljao sitne poslove kad sam došao u ovaj grad za vreme rata.

Baš sam hteo da odem negde na kafu kad je zazvonio telefon. „Gospodin Hari Anđelo?“, iz daljine se čuo treperav glas sekretarice. „Imate poziv od Hermana Vajnsepa iz Advokatske kancelarije Mekintoš, Vajnsep i Spaj.“

Promrmljao sam nešto kulturno i ona me je ostavila da čekam.

Glas Hermana Vajnsepa klizio je kroz slušalicu kao da je bio umočen u ulje koje proizvođači preparata za negu kose tako uporno reklamiraju. Predstavio se kao pravni savetnik. To je značilo da je cena njegovih usluga visoka. Tip koji se predstavlja kao advokat uvek košta mnogo manje. Vajnsep je tako dobro zvučao da sam ga pustio da govori najveći deo vremena.

„Zvao sam vas, gospodine Anđelo, da bih saznao da li u ovom trenutku postoji mogućnost da nam pružite svoje usluge.“

„Da li bi to bilo za vašu firmu?“

„Ne. Govorim u ime jednog od naših klijenata. Možemo li da vas angažujemo?“

„Zavisi od posla. Moraćete da mi kažete nešto više.“

„Moj klijent bi više voleo da o tome lično razgovara sa vama. Predlaže vam da se danas nađete na ručku. Tačno u jedan u restoranu Vrh šestice.“

„Možda biste hteli da mi kažete ime tog klijenta ili da tražim nekog tipa sa karanfilom na reveru?“

„Imate li olovku pri ruci? Reći ću vam slovo po slovo.“

Napisao sam ime LUIS SAJFER u notes na stolu i pitao kako se čita.

Herman Vajnsep je to odlično izveo, kotrljajući R kao profesor dikcije. Pitao sam ga da li je klijent stranac.

„Gospodin Sajfer ima francuski pasoš. Nisam siguran koje je nacionalnosti. Siguran sam da će biti više nego spreman da odgovori na sva vaša pitanja na ručku. Mogu li da ga obavestim da vas može očekivati?“

„Biću tamo tačno u jedan.“

Pravni savetnik Herman Vajnsep dodao je još nekoliko ugladenih reči i prekinuo vezu. Spustio sam slušalicu i, da bih proslavio, zapalio jednu cigaru montekristo koju sam kupio za Božić.

DVA

Zgrada broj 666 na Petoj aveniji predstavljala je nesrećan spoj Internacionalnog stila i domaćeg dizajna zasnovanog na ribljim perajima. Bila je izgrađena je pre dve godine, između 52. i 53. ulice: milion kvadratnih stopa poslovnog prostora uokvirenog panelima od presovanog aluminijuma. Izgledala je kao četrdeset spratova visoko rende. U predvorju zgrade je bio vodopad, ali ni to joj nije mnogo pomagalo.

Ekspresnim liftom sam otišao na poslednji sprat, uzeo broj od devojke na garderobi i gledao kroz prozor, uživajući u pogledu, dok me je glavni konobar odmeravao kao državni inspektor za meso koji ocenjuje govedu polutku. Iako je našao Sajferovo ime u knjizi sa rezervacijama, to nam nije pomoglo da se sprijateljimo. Sproveo me je kroz zvuke učtivog razgovora poslovnih ljudi do malog stola pored jednog od prozora.

Tamo, u plavom odelu na štrafte šivenom po meri, sa krvavocrvenim pupoljkom ruže na reveru, sedeo je muškarac koji je komotno mogao da ima između četrdeset i pet i šezdeset godina. Kosa mu je bila gusta i crna, začesljana unazad preko visokog čela, a kozja bradica i špicasti brkovi bili su mu beli kao krzno hermeline.

Bio je preplanuo i elegantan; sa zamišljenim očima eterično plave boje. Na svilenoj kravati boje kestena blistala je mala, naopačke okrenuta zlatna zvezda. „Ja sam Hari Anđelo“, rekao

sam, dok mi je glavni konobar izvlačio stolicu. „Advokat Vajnsep mi je rekao da želite da razgovarate sa mnom.“

„Volim direktne ljude“, odvratio je. „Piće?“

Naručio sam dupli menhetn, čist. Sajfer je kucnuo po čaši manikiranim noktom i tražio da mu donesu ono što je već pio. Nije mi bilo teško da zamislim bič u tim negovanim rukama. Siguran sam da je Neron imao takve ruke. I Džek Trbosek. To su bile ruke kakve imaju carevi i ubice. Mlitavi, a ipak smrtonosni, okrutni, tanki prsti, savršeni instrument zla.

Kad se konobar udaljio, Sajfer se nagnuo prema meni i pogledao me sa zavereničkim osmehom. „Ne volim da gubim vreme na trivijalne stvari, ali želeo bih da vidim vašu službenu legitimaciju pre nego što počnemo.“

Izvadio sam novčanik i pokazao mu legitimaciju i počasnu policijsku značku. „Tu su mi i dozvola za nošenje oružja i vozačka.“

Prelistao je dokumenta u plastičnim navlakama u mom novčaniku i kad mi ga je vratio, osmeh mu je bio deset puta belji. „Više volim da verujem ljudima na reč, ali moji pravni savetnici insistiraju na ovim formalnostima.“

„Obično se isplati biti oprezan.“

„Oh, gospodine Anđelo, ja sam imao utisak da vi volite da se kockate.“

„Samo kad moram.“ Trudio sam se da u njegovom glasu otkrijem bilo kakav trag stranog akcenta, ali glas mu je bio kao uglačan metal, gladak i čist, kao da mu je grlo polirano novčanicama od prvog dana života. „Da mi pređemo na posao“, rekao sam. „Ne snalazim se baš najbolje u neobaveznom razgovoru.“

„Još jedna osobina vredna divljenja.“

Sajfer je izvadio zlatnu tabakeru presvučenu kožom iz unutrašnjeg džepa sakoa, otvorio je i izvukao jednu tanku, zelenkastu

panatelu. „Hoćete li i vi da zapalite?“ Odbivši ponuđenu tabakeru, gledao sam Sajfera kako seče vrh cigare srebrnim džepnim nožem.

„Da se ne sećate možda imena Džoni Fejvorit?“, pitao je, grejući tanko telo panatele na plamenu upaljača na gas.

Razmislio sam. „Je li to onaj pevač koji je nastupao sa sving bendom pre rata?“

„To je taj. Proslavio se preko noći, kako su predstavnici za štampu imali običaj da kažu. Pevao je sa orkestrom Spajdera Simpsona 1940. Ja lično prezirem sving i ne mogu da se setim naslova nijednog njegovog hita, ali u svakom slučaju, bilo ih je nekoliko. Napravio je kaos u Paramaunt teatru dve godine pre nego što je iko čuo za Sinatru. Trebalo bi da se sećate toga, Paramaunt je u vašem kraju grada.“

„Džoni Fejvorit je bio poznat pre mog vremena. Ja sam 1940. tek završio srednju školu i radio kao policajac početnik u Medisonu, u Viskonsinu.“

„Vi ste sa Srednjeg zapada? Ja bih rekao da ste rođeni Njujorčanin.“

„Takva vrsta ne postoji, bar ne iznad Hjustonske ulice.“

„Istina.“ Sajferovo lice je bilo obavijeno plavičastim dimom dok je pućkao svoju cigaru. Dim je mirisao kao da potiče od odličnog duvana i ja zažalih što nisam uzeo jednu kad sam imao priliku. „Ovo je grad došljaka“, rekao je. „I ja sam jedan od njih.“

„Odakle ste?“, pitao sam.

„Recimo da sam putnik.“ Mahnuvši rukom, Sajfer rastera pramen dima, blesnuvši pritom smaragdom koji bi i sam papa poljubio.

„Nema problema. Šta ste me pitali o Džoniju Fejvoritu?“

Konobar nam spusti pića na sto manje nametljivo od prolazeće senke.

„Kad se sve uzme u obzir, imao je lep glas.“ Sajfer podiže čašu do nivoa očiju, nazdravljajući nemo poput Evropljana. „Kao što sam rekao, swing muziku nikako ne podnosim; previše bučna i ritmična za moj ukus. Ali kada je hteo, Džoni je umeo prelepo da peva. Pomagao sam mu kad je tek počeo. Bio je neotesan, žgoljavi klinac iz Bronksa. I majka i otac su mu umrli. Fejvorit mu nije bilo pravo ime. Zvao se Džonatan Libling. Promenio je ime iz profesionalnih razloga; Libling ne bi izgledalo ni približno toliko dobro na bilbordima. Zna li šta se dogodilo sa njim?“

Rekoh da nemam pojma.

„Pozvan je u vojnu službu u januaru '43. Zbog svog talenta, raspoređen je u Odsek za zabavu i u martu je prebačen u Tunis gde se pridružio jedinici koja je nastupala za vojnike. Ne znam šta se tačno desilo; jednog popodneva, za vreme nastupa, napadnuti su iz vazduha. Avioni Luftvafea su izrešetal pozornicu. Najveći deo njegove jedinice je izginuo. Džoni se, nekim čudom, izvukao, zadobivši povrede glave i lica. Mada, *izvukao se* nije prava reč. Džoni posle toga više nije bio isti. Ja nisam lekar tako da ne mogu precizno da opišem njegovo stanje. Pretpostavljam da je bila u pitanju neka ratna trauma.“

Rekoh da i sam znam ponešto o ratnim traumama.

„Zaista? Da li ste bili u ratu, gospodine Anđelo?“

„Nekoliko meseci, na samom početku. Ja sam jedan od onih koji su imali sreće.“

„Pa, Džoni Fejvorit nije. Prebačen je kući u gotovo beživotnom stanju.“

„Baš šteta“, rekoh, „ali kako se ja uklapam u to? Šta želite da ja uradim?“

Sajfer ugasi cigaru u pepeljari, igrajući se muštiklom od slonovače požutelom od starosti. Bila je izrezbarena u obliku izuvijane zmije sa glavom petla otvorenog kljuna. „Budite strpljivi

sa mnom, gospodine Anđelo. Dolazim do suštine, mada izokola. Pomagao sam Džoniju na početku njegove karijere. Nikada nisam bio njegov agent, ali koristio sam svoj uticaj za njegovu dobrobit. U znak zahvalnosti za moju pomoć, koja nije bila zanemariva, napravili smo jedan ugovor. Taj ugovor je uključivao i određeno jemstvo. U slučaju njegove smrti, to jemstvo pripada meni. Žao mi je što ne mogu da budem jasniji, ali prema uslovima ugovora svi njegovi detalji su poverljivi.“

„U svakom slučaju, za Džonija više nije bilo nade. Prebačen je u bolnicu za ratne vojne invalide u Nju Hempširu i činilo se da će ostatak života provesti tamo, kao samo još jedan nesrećni ostatak rata. Međutim, Džoni je imao prijatelje i novac, mnogo novca. Iako je po prirodi bio rasipan, tokom dve godine koje su prethodile odlasku u vojsku, prilično je zaradio. Više nego što je uspeo da potroši. Jedan deo tog novca je investirano, a Džonijev agent je imao punomoć.“

„Radnja se komplikuje“, rekoh.

„Potpuno ste u pravu, gospodine Anđelo.“ Sajfer odsutno kucnu muštiklom od slonovače po ivici prazne kristalne čaše koja zazvoni poput nekog udaljenog zvona. „Džonijevi prijatelji su sredili da bude prebačen u neku privatnu bolnicu u unutrašnjosti. Podvrgnut je nekom radikalnom lečenju. Tipično psihijatrijsko mazanje očiju, ja bih rekao. Rezultat je bio isti: Džoni je ostao biljka. Samo što je novac za troškove lečenja dolazio iz njegovog džepa umesto iz državne kase.“

„Znate li kako se zovu ti njegovi prijatelji?“

„Ne. Nadam se da me nećete smatrati bezdušnim ako vam kažem da je moje interesovanje za Džonija Liblinga vezano isključivo za naš ugovor. Nikada nisam video Džonija od njegovog odlaska u rat. Jedina stvar koja je važna jeste da li je živ ili mrtav. Jedanput ili dvaput godišnje, moji advokati kontaktiraju sa bolnicom i traže

overenu pisanu izjavu u kojoj stoji da je on još uvek među živima. Situacija se nije menjala sve do prošlog vikenda.“

„Šta se tada dogodilo?“

„Nešto veoma čudno. Bolnica u kojoj je Džoni nalazi se nedaleko od Pokipsija. Obavljao sam neke poslove u blizini i iznenada pomislih kako bih mogao da posetim svog starog poznanika. Možda sam želeo da vidim kako neko izgleda nakon šesnaest godina provedenih u krevetu. U bolnici mi je rečeno da su posete dozvoljene samo radnim danom, i to po podne. Insistirao sam i pojavio se dežurni doktor. Obavestio me je da je Džoni pod specijalnom terapijom i da niko ne sme da ga uznemirava pre ponedeljka.“

Rekoh: „Čini mi se da su pokušavali da vas se otresu.“

„I meni. Nešto u vezi sa ponašanjem tog tipa nikako mi se nije svidelo.“ Sajfer ubaci muštiklu u džep na prsluku i sklopi ruke na stolu. „Ostao sam u Pokipsiju do ponedeljka i vratio se u bolnicu, pazeći na to da dođem u vreme poseta. Onog doktora nisam video, ali kad sam devojci na recepciji dao Džonijevo ime, pitala me je da li sam mu rođak. Naravno, odgovorio sam da nisam. Onda mi je rekla da samo članovi porodice mogu da posećuju pacijente.“

„To vam niko nije pomenuo kad ste prvi put došli?“

„Ni reč. Bio sam ogorčen. Bojim se da sam napravio priličnu scenu. To je bila greška. Recepcionarka mi je zapretila da će pozvati policiju ako odmah ne odem.“

„Šta ste uradili?“

„Otišao sam. Šta sam drugo mogao? To je privatna bolnica. Nisam hteo da pravim probleme. Zato sam odlučio da angažujem vas.“

„Želite da odem tamo i proverim to?“

„Tačno tako.“ Sajfer raširi ruke, okrenuvši dlanove prema meni kao da želi da pokaže da nema šta da krije. „Prvo, moram da

znam da li je Džoni Fejvorit još uvek živ... to je osnovno. A ako jeste, želim da znam gde je.“

Iz unutrašnjeg džepa sakoa izvadio sam blokče sa kožnim koricama i hemijsku olovku. „Zvuči prilično jednostavno. Recite mi ime i adresu bolnice.“

„Memorijalna bolnica Ema Dod Harvest. Nalazi se istočno od grada, na putu za Plezent Veli.“

Zapisao sam to i tražio ime doktora koji je pokušao da se otrese Sajfera.

„Fauler. Mislim da se zove Albert ili Alfred.“

Zapisao sam i to. „Da li je Fejvorit prijavljen pod svojim pravim imenom?“

„Da. Džonatan Libling.“

„To bi trebalo da bude dovoljno.“ Vratio sam blokče u džep i ustao. „Kako mogu da stupim u kontakt sa vama?“

„Najbolje bi bilo preko advokata.“ Sajfer zagladi brkove vrhom kažiprsta. „Zar već odlazite? Mislio sam da ćemo da ručamo.“

„Mrzim da odbijam besplatan obrok, ali ako odmah krenem mogu da stignem u Pokipsi pre nego što zatvore.“

„Bolnice nemaju radno vreme.“

„Administracija ima. Bez toga je svaka moja maska besmislena. Koštaće vas više ako budem čekao do ponedeljka. Moja tarifa je pedeset dolara dnevno plus troškovi.“

„Zvuči kao razumna cena za dobro obavljen posao.“

„Posao će biti obavljen. Zadovoljstvo je zagarantovano. Obavestiću Vajnsepa čim nešto saznam.“

„Savršeno. Drago mi je što smo se upoznali, gospodine Anđelo.“

Glavni konobar se još uvek podrugljivo osmehivao kada sam stao da uzmem mantil i aktovku na putu napolje.

Vilijam Hjortsberg
Andeosko srce

Izdavač:
Čarobna knjiga

Za izdavača:
Borislav Pantić

Plasman:
021/439697

Lektura i korektura:
Slobodan Guberinić

Prelom i priprema za štampu:
Dragan Bibin

Štampa:
Rubikon, Beograd

Tiraž:
1200

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-31

HJORTSBERG, Vilijam, 1941-

Andeosko srce / Vilijam Hjortsberg; prevod: Igor Adžić. - Beograd: Čarobna knjiga, 2010
(Beograd:Rubikon). - 270 str.; 21 cm. - (Biblioteka Horor)

Prevod dela: Falling Angel / William Hjortsberg. - Tiraž. 1200

ISBN 978-86-7702-117-7
COBISS.SR-ID 175373324